

דף נה.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן מד פעיף ב

ב. נעשה בשרה כבשר המת^ו שהבאיש אחר כמה ימים שאם תיגע במקצתו יתפורר^ז ויפול, והגיע חולי זה עד הלובן^ח של הכיליא הרי זו טריפה.

הגה: מכת חרב^ט דינה כלקתה הכיליא.

ג. נמצאת ליחה בכיליא אע"פ שאינה סרוחה או שנמצאו בה מים עכורים או סרוחים הרי זו טריפה, והוא שיגיעו עד הלובן^י שבה. ואם נמצא בה דם דינה כמים^כ. נמצאת מלאה מים שמראיהם רע אבל לא היו עבים ועכורים אלא כמראה הדבש כשרה. ויש מי שאוסר.

הגה: והכי נהוג^ל.

ו. היינו מחמת חולי, ואע"פ שאם ניטלו הכליות כשרה גמירי דעל ידי שנתמססה טריפה, כ"כ הב"י בשם הרא"ש והרשב"א והר"ן והרמב"ם בפ"ח מהלכות שחיטה הלכה כ"ו, כי יותר מזיק לה כאב הלקותה מכאב החתך והנקב. ט"ז ס"ק ד' מב"י.

ז. ולדידן שלא בקיאיין בשיעור זה כל שנשתנה מראית הבשר מחמת לקותא דהמסה טריפה, כמ"ש בהג"ה בסוף סי' נ'.

ח. אבל לא נלקה הלובן כשרה. ש"ך ס"ק ה' ודלא כהלבוש. וה"ה אם יבש ונפרך בציפורן פוסל. כף החיים אות כ"ד.

ט. הרבה פירושים נאמרו בזה, י"א דנבקעה לשנים דוקא. ב"ח וט"ז ס"ק ה'. וי"א היינו לקתה בכח כדרך שמכין בחרב אבל נחתך בנחת כשר. ש"ך ס"ק ז'. וי"א שהכה בה בחרב ועשה בה פצעים דמוליד חום וארס וע"כ טריפה. ובכף החיים באות כ"ה כתב שיש להחמיר ככל הפירושים.

י. י"א דבמוגלא ובמים עכורים או סרוחים יש להטריף אפי' לא הגיעו עד הלובן, כמ"ש הט"ז בס"ק ו', ובש"ך בס"ק ח', אבל הפר"ח הסכים לדברי השו"ע. ואם הגיע ללובן אפי' במקצת טריפה.

כ. אם נמצאו בה מים זכים כשרה אפי' הגיעו ללובן שבה, אבל הט"ז בס"ק ח' כתב דגם במים זכים בעינן שישתייר מקצת הלובן קיים וחלקו עליו. כף החיים אות ל"ד.

וזכים אפי' מלוחים ואינם צלולים לגמרי מותר. כף החיים שם באות ל"ה מהח"ס. ודעת הרש"ל לאסור בנמצא שם דם אבל דעת הב"ח להתיר כדעת השו"ע. וכך היא דעת הט"ז בס"ק ט'. מיהו לדעת הט"ז בס"ק ח' בעינן שישאר גם בנמצא דם מקצת הלובן קיים. כף החיים אות ל"ז.

ל. ויש להחמיר כדברי הרשב"א. ש"ך ס"ק ט'. וכף החיים באות ל"ח.

דף נה:

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן מג פעיה ב

ב. הטחול ראשו אחד דק והשני עב אם ניקב במקום העב נקב מפולש
 טריפה ^מ ואם נקב שאינו מפולש אם נשאר תחתיו כעובי דינר זהב
 מותר ^נ. פחות מכאן הרי הוא כמפולש וטריפה, אבל ניקב הטחול במקום
 הדק כשרה ^ס.

הגה: אפי' נחתך במקום הדק ^ע כשרה.

הגה: נקרע הטחול או נימוק ^פ או לקתה בשינוי בשר ^א דינה כניקבה. וכל מקום
 שהבשר רע ונרקב דינו כניקב ^ק.

הגה: מים בטחול אפי' עכורין וסרוחין אם הבשר סביבו שלם כשר ^ר.

עין משפט ג.ד.

יו"ד סימן מד פעיה ב

עיין לעיל דף נה. עין משפט א.ב.

מ. ומה שבניטל לגמרי כשרה ובנרקב טריפה משום דבניקב הוא מכאיבה יותר ושוב אינה
 חיה, אבל נחתך וניטל אינו מכאיבה כ"כ וע"כ כשרה. כ"כ הב"י.
 ניקב הטחול הגם שהקרום שעליו שלם ולא ניקב טריפה. ט"ז ס"ק ב'. ועיין בסי' ס"ד סעיף
 יו"ד.

נ. ואותו עובי צריך שיהיה דוקא מבשר הטחול עצמו ואינו מועיל בסתימת חלב או בשר
 אחר. כף החיים אות ח'. ושם כתב דאם יש מקומות שהעגלים יש להם נקב מפולש
 בטחול במקום העבה וכך רביתיהו יש לבדוק היטב שכן הוא וכשרים. באות ו'.

ס. ומיירי שאין המחט לפנינו דאם ישנה מבחוץ חיישינן שמא ניקב אבר פנימי אחר
 וטריפה. ט"ז ס"ק ד', וש"ך ס"ק א'.

ע. ואם נחתך במקום העבה יש מי שמתיר ג"כ אך הטור כתב שהוא אסור מספק והוא
 מדברי הרשב"א כמ"ש הב"י, וכתב הכף החיים באות י' דזה מדינא אסור וזהו דעת
 מר"ן הב"י.

פ. כל זה מיירי בראשה העבה. ש"ך ס"ק ג'.

צ. והיינו שהבשר ג"כ לקוי מחמת השינוי דאין שינוי מראה פוסל כלל בטחול, אם לא
 בנפלה לאור בסי' נ"ב. ש"ך ס"ק ד'.

ק. וגרע מניטל לגמרי דבניקב ונרקב גרע טפי דכאיב לה. כף החיים אות ט"ז.

ר. ואם נשאר הקרום כולו שלם יש מכשירין ויש אוסרין ויש להחמיר דבעינן גם בשר.
 כף החיים אות י"ט. אם הטחול נפרך בציפורן דינו כניקב וטריפה. שם באות כ"ב.

עין משפט ה. יו"ד סימן מד פעיף ה

ה. ו. כליה שהקטינה בבהמה דקה עד כפול, ופול בכלל ש טריפה, ובגסה עד כענבה בנונית וענבה בכלל. ודוקא שהקטינה מחמת חולי אבל מתולדה כשרה.

ה. ז. איך יודעים אם זה מתולדה או מחמת חולי התקטנה: אם הקרום שלה התכווץ ^ח בידוע שמחמת חולי ואם לא התכווץ אלא עשוי כמדתה מוכח שמתחילת ברייתה כך וכשרה ^א.

עין משפט ו. יו"ד סימן לג פעיף יא

יא. זפק של העוף שניקב בגגו נקב מפולש במשהו טריפה. וכשיאריך העוף צוארו כל מה שנמתח עם הוושט זהו גגו של זפק. ובשאר הזפק אם ניקב ^ב מותר.

הגה: ניטל הזפק טריפה אפי' נשתייר כדי שיעבור האוכל ממנו אל הקורקבן. ניקב המעי ^ג שבין הזפק לקורקבן טריפה.

עין משפט ז. יו"ד סימן מה פעיף א

עיין לעיל דף נד. עין משפט צ

ש. ובה"ג דעתו דפול וענבה כשרה, אבל הרש"ל מסכים עם דברי השו"ע דטריפה. ש"ך ס"ק י"ב.

ושיעור פול הוא שיעור י"ח עדשות שהם ע"ב שעורות כשהם עומדים, ושיעור ענבה כענבה הגדולה כך משערין להחמיר. כף החיים אות נ'.

ודע דבכל כליה צריך שיעור בפני עצמו, ובלא מתלקט. שם באות נ"א-נ"ב.

ת. והש"ך בס"ק י"ד בשם הכל בו כתב עוד סימן אם יש שם סביבותיה חלל ריק באמת הקטינה ואסורה.

א. כליה שלא הספיקו לבדקה ולשערה ואבדה יש להתיר מכח ספק ספיקא ספק אם היתה יותר מכפול או מעניבה ואם לאו שמא משעת ברייתה היתה כך. כף החיים אות נ"ח. אם לא שיתחזק ריעותא אחרת. שם באות נ"ט.

ב. וה"ה נחסר קצת מהזפק שלא בגגו י"א דכשר, ויש מטרופין ויש להחמיר. כף החיים אות צ"ד.

ג. ואם נמצא קוץ או מחט תחוב במעי זה יש להטריף. כף החיים אות צ"ט.

יו"ד סימן מה פעיף ב

ב. ניטלה השלפוחית שמי הרגלים ניקזים לתוכה כשרה, ויש אוסרין ד.

הגה: והכי נהוג להטריף אפי' ניקב השלחופית ה.

יו"ד סימן לו פעיף ד

עין משפט זז.

ד. טז. צמקה הריאה כולה י אם בגין בני אדם שהפחידה כגון ששחטו אחרת לפניו ז וכיוצא בזה טריפה, ואם בידי שמים כגון שפחדה מקול רעם או ראתה זיקים או מפחד שאר בריות כמו מקול אריה כשרה.

ד. ומשמע אפי' בהפ"מ והכי נקטינן. כף החיים אות י"ז.

ה. שוורים המשתנים דם יש לבדוק הלשחופית ואם לא ניקבה מותרת. וכתוב בספר הרפואות לעצור הדם לאדם יש ליקח סמרטוטין ולשרותם במים קרים מאוד ולכרוך סביב גיד האמה ונעצר הדם בדוק ומנוסה. כף החיים אות י"ט.

פרות המשתנות דם בשו"ת נחלת ישראל מתיר וכמה גאונים הסכימו עמו ודלא כמי שרצה לאסור. כף החיים אות כ"ב.

עוף שאין לו כיס השתן אבל נמצא בה מים בחלל יש להכשיר בהפ"מ מ"מ יש חשש סכנה לאכול ממנה. וכן עופות שרגליהם נפוחה אפי' בעצם התחתון יש לחוש מחולי והאוכלם בא לידי סכנה. שם בכף החיים אות כ"ו-כ"ז.

ו. ממשנה דף נ"ד וברייתא דף נ"ה וכת"ק וסימן לדבר שבידי שמים טהורה. שנאמר יראת ה' טהורה ובידי האדם טריפה סימן "כי רבה רעת האדם". שם באות רל"ג. וכיון שצמקה אינה כיבשה שאפי' במקצתה ע"כ צריך כולה או רובה דצמקה זה קרוב ליבשה. ט"ז ס"ק כ', וש"ך ס"ק כ"ט. ודלא כהב"ח שמטריף אפי' במקצתה. ומשמע דצמקה קצת כשרה וא"צ בדיקה. צמקה הורדא רובה ונשאר כעלה הדס בשורש שלה קיים יש להתיר בהפ"מ אף אם ראינו שאירע לה זה בידי אדם, וכשיש ספק אם בידי אדם או בידי שמים יש להתיר גם בלא הפ"מ. וכ"ז לנוהגים להטריף בחסרה הורדא כדעת הרמ"א בסי' ל"ה סעיף ב' אבל לנוהגים להכשיר בחסרה כדברי מר"ן השו"ע יש להתיר בפשיטות בנשאר בה כעלה הדס בשורש שלה אפי' בלא הפ"מ ואפי' אירע לה בידי אדם ואם יש ספק אם בידי אדם או בידי שמים יש להתיר אף בהפסד מועט. שם באות רמ"ב.

ז. וצריך להזהיר השוחטים בזה כי רגיל הדבר שבני אדם באים ואוחזים העופות בידם בעת שחיטת עוף אחר ובפרט בערב יו"כ בשחיטת הכפרות. להזהר שהעוף לא יראה שחיטת חברו ויש בזה משום צער בעלי חיים וי"א דזה דאורייתא, ואין לומר דעופות לאו בני הרגשה הם דהרי מבואר שלפעמים צמקה הריאה שלהם מחמת שחיטה אחרת לפניו ואע"ג דאינה צומקת מיד מ"מ כיון דעתידה שתצטמק אין מועיל לה שחיטה מיד. כף החיים אות רמ"ד.

עין משפט ט.י.

יו"ד סימן לו סעיף טו

טו. יז. כיצד בודקין ריאה ^ח לדעת אם צמקה בידי אדם או בידי שמים, מושיבין אותה במים מעת לעת ^ט אם זה בזמן הקור מושיבין אותה במים פושרים ואם זה זמן החום מושיבין אותה במים צוננים אם חזרה לברייתה הרי היא בידי שמים או בידי הבריות וכשרה ואם לא חזרה לברייתה הרי היא בידי אדם וטריפה.

הגה: ונראה דאין לנו לסמוך על בדיקה זו כי אין אנו בקיאים ואם נראה שבא לה בידי שמים ^י אין להכשיר בלא בדיקה זו.

עין משפט כ.ל.מ.נ.ס.

יו"ד סימן נט סעיף א

עיין לעיל דף נד.. עין משפט ר.

ח. מעובדא דרבה בר בר חנה. שם בדף נ"ה.

ט. בזמן הקור ובכלי שאין המים מתמצין מגבו ונוזלים כדי שלא יצוננו במהרה. ובזמן החום בכלי שהמים מתמצין מגבו כדי שישארו קרים, מרמב"ם ושו"ע. ומר"ן השו"ע פסק כדעת הר"ן דאם הדבר ספק אם בידי אדם או בידי שמים בעי בדיקה ואם הדבר ידוע שזה בידי שמים א"צ בדיקה כלל ולדעת הרשב"א אפי' בבא לה בידי שמים צריכה בדיקה. ש"ך ס"ק ל'. וט"ז ס"ק כ"א.

י. בזה"ז גם בבא לה בידי שמים אין אנו בקיאים בבדיקה זו, מיהו בצמקה קצת דא"צ בדיקה יש להכשיר גם בזה"ז. כף החיים אות רמ"ו.